

Opsada kule od bjelokosti

Ana Perčinlić

Bolest, prvi put kad je viđena

Vidljiva je granica. Vidljivo je kako se nešto pomalja preko granice. Polako kulja sve bliže. Ima svoj tutanj i svoj miris. Kako prilazi, ljudi odmiču stvari s puta da ih ne proguta.

Je li to?

Nećemo čekati da saznamo, miči sve šta stigneš.

Žena pakira kofer, trpa stvari u njega, miče ga s puta.

Doć'e prije nego što mislimo, 'ajmo.

Muškarac brzo hvata alat, jedva ga uspijeva odnijeti od Bolesti.

Šta da uzimam, šta je bitno?

Muškarac gleda stvari, uzima televizor i odnosi ga.

Tu su knjige i kruh, treba to odnijeti.

Biraj k koji ti odgovara.

Muškarac posegne za knjigom.

Jebala te knjiga, za doručak ćeš ju jesti.

Ovaj se predomisli, uzima kruh i odnosi ga, dok knjige guta Bolest.

Žena promatra dolazak Bolesti.

Čak je i predivno.

Muškarac se zgrozi.

Odvratno je.

Žena se ispravi pred muškarcem:

Da, užasno je, ali nekako se... presijava... Podsjeća me na bolje dane.

Žena odvozi bolnička kolica s čovjekom na njima.

Miči to dijete od tamo!

Trebalo bi to snimiti, da se zapamti.

Novinarka i kameraman se približavaju nadolazećoj Bolesti. Užurbani, postavljaju kameru, pokušavaju hvatati dramatičnu scenu.

Novinarka: Je li vrijeme?

Kameraman: Je. Čekaj...

Novinarka: Čekam.

Kameraman: Ne, imamo problem s kamerom.

Bolest odnosi kameru. Kameraman ostaje zatečen.

Kamerman: Imamo zvuk još uvijek, možemo prenijeti to.

Novinarka: Bez slike?!

Kamerman: A šta ćemo drugo.

Novinarka: Jadni smo oboje. Ajde, brže, idemo sa zvukom.

Kamerman joj daje znak da je u eteru, da može početi s prilogom.

Novinarka: Nalazimo se na graničnom prijelazu Bregana i iako smo samo 30 minuta od Zagreba, uskoro bi taj prometni prijelaz prema zapadnoj Europi mogao biti zatvoren. Naime, iz susjednih zemalja svakodnevno stižu informacije o prodoru i brzom širenju Bolesti i u ovom trenutku možemo svjedočiti njenom dramatičnom dolasku.

Zbog tehničkih problema ne možemo trenutačno prenijeti sliku, no u ovom trenutku je na prijelazu kolona u nastajanju zbog glasina o zatvaranju granica. Ironično, smjer kretanja je upravo u pravcu dolaska Bolesti.

Bolest odnosi i mikrofon iz novinarkine ruke.

Kamerman: Nije prošla zadnja rečenica.

Novinarka: Nek' sve vrag nosi...

Kamerman povuče Novinarku dalje od Bolesti, u zadnji tren, prije nego kamera bude progutana.

Sad ljudi više ne povlače stvari, nego jedni druge, uzmičući pred Bolesti. Ona napreduje, ljudi se sklanjaju sve brže i brže. Kako se skrivaju jedni iza drugih, sve završava u petlji, neprestano gurajući one koje su do maloprije bili u zaklonu naprijed, ispred Bolesti.

Zna li 'ko šta je to zapravo?

Prokletstva i blagoslovi.

Nove stvari uvijek jesu.

Promijene nas i nema povratka.

Ne pričajte idiotarije. Nije to ništa drugo do...

Prostor se smanjuje. Uzmaka više nema. Bolest je ovdje.

Ponoćni obrok

Vida, medicinska sestra na prijemu hitne pomoći

Martin, liječnik na smjeni

Slaven, pacijent

Zdenka, pacijentica

Goran, Vidin suprug

Petar, Vidin brat

Šimun, liječnik

Liječnici, pomoćno osoblje u bolnici, pacijenti

Bolest se u ovoj priči smiruje u Goranu, koji zbog toga propada.

1.

VIDA, MARTIN, ŠIMUN, pacijenti

U bolnici, sala na hitnom odjelu.

Vida sjedi za kompjuterom, okružena liječnicima, žustro raspravljaju. Vida ima stari računalni miš, koji glasno škripi.

Martin: Gledaj prvo dvojku.

Vida: Gledam. 9, 10.30, 12, 13, 14, 15.30...

Šimun: Puno k'o šipak.

Martin: Kako ti ta škripa ne probije uši?

Vida: Navikneš se. Neka druga sala?

Martin: Ja bih dvojku.

Vida: Ali ne možeš dobit dvojku.

Šimun: Trojku gledaj.

Vida klizi mišem prema dolje, škripa miša nenosno dugo traje.

Martin: Mora se negdje moći ugurati. Evo, za karpalni ne treba tol'ko vremena, bit će prije, poguramo mastektomiju malo...

Šimun: Kod dr. Skoka? Njega nećeš pogurat, još će on tebe pogurat.

Martin: U vražju mater.

Vida: A što s ovim terminom u 6 u petici?

Martin: Prekasno je, nema anesteziologa.

Vida: A doktorica Šarić? Ona je na smjeni.

Martin: Samo ako je kloniram.

Šimun: A Ivek, gdje je on, ne vidim ga upisanog?

Vida: Na bolovanju.

Šimun: Zbog upale očiju opet?

Martin: Upala očiju, živčani slom...

Šimun: Zagorio?

Vida: Moramo ići, već čekaju previše.

Martin: Ne, nađi mi termin!

Opet škripi miš.

Vida: Sve puno, i preko mjere.

Martin: Zamjena?
Vida: Ovisi kol'ko možeš šarmirat kolege.
Martin: To je neupitno, samo mi nađi idealnog kandidata.
Vida: Solomuna?
Martin: Ne, neku ženu.
Vida: Eh sad. Marijana ima rupturu tetive u trojci.
Martin: Premalo vremena, Marijana me mrzi.
Vida: Kolecistektomija?
Martin: Da.
Vida: Doktorica Kajić?
Martin: Da!
Vida: U dvojci?
Martin: Ne zna šta joj se sprema.
Šimun: Jadna žena.

Šimun izađe. Kako otvori vrata, nadiru pacijenti, liježu po krevetima, Vida i Martin zbrinjavaju više njih paralelno.

Vida: Strah me uopće misliti kako će biti kad se sve zahukta.
Martin: Možda bude bolje.
Vida: Ti si lud.
Martin: Možda sve stane, od straha. Već se događalo.
Vida: Možda stane, ali ne bude bolje.
Martin: Jel' zato ideš? Jer misliš da će u Irskoj biti bolje? Krepavat ćemo na sve strane.
Vida: Ne bolje, al' možda drugačije.
Martin: Za tebe ili?
Vida: Meni je svejedno, moj posao je svugdje isti.
Martin: Jel' on traži neki posao tamo?
Vida: Radit će u skladištu. Za početak.
Martin: Ako se sve ne zatvori.

2.

VIDA, MARTIN, SLAVEN, ŠIMUN

Šimun užurbano uvozi pokretni krevet, na njima leži Slaven. Vida i Martin pristupaju.

Šimun: Imamo pad s balkona. Otvoreni prijelomi stopala, natkoljenice i lijeve ruke. Moguća ozljeda kralježnice, moguće unutarnje krvarenje. Pacijent je pri svijesti.

Vida: Ime i prezime?

Šimun: Slaven Robić.

Martin: Gospo'n, jeste s nama?

Slaven: Jesam, nego šta.

Martin: S kojeg kata?

Šimun: Petog.

Trenutak šutnje, nitko ne može vjerovati da je čovjek živ.

Martin: S petog kata čega?

Slaven: Nemojte mene gledat', ni meni nije jasno.

Martin: Osjećate li bol igdje?

Slaven: Jel' bi' trebao?

Martin: Znači ne? Na magnetnu odmah. Vida, vodi ga.

3.

VIDA, SLAVEN, MARTIN, ŠIMUN

Čuje se zvuk CT aparata, Vida je pored Slavena. Martin i Šimun, u pozadini cijelu scenu, oblače kute za operaciju, pripremaju se.

Slaven: Svjetla su prejaka.

Vida stavlja ruku preko njegovih očiju, kako bi ga zaštitila.

Vida: Boli Vas glava?

Slaven: Ništa me ne boli.

Vida: Noge? Ruke?

Slaven: Ništa.

Vida vidi da se Slaven počinje tresti od plača, no ne miče ruku s njegovih očiju. Slaven plače, no ubrzo se smiri, i odahne.

Slaven: Oprostite.

Vida: Ništa. Dobro je to.

Vida priprema Slavena za operaciju.

Slaven: Imam šestero djece.

Vida: Stvarno?

Slaven: Večeras sam mijenjao prozore. Na dječjim sobama.
Vida: Stolar ste? Moj muž isto.
Slaven: Za koga radi?
Vida: Za mog brata. Samo mu pomaže. Nije mu to struka.
Slaven: Nije ni meni. Lako se prebacit' u to. Iz jednog u drugo.
Vida: Da, tako je i moj muž prešao.
Slaven: Svima mijenjam prozore. Večeras nije bilo dosta svjetla. Bilo je prekasno za to.
Vida: Radili ste cijeli dan?
Slaven: Da.
Vida: A onda još malo u fušu. Pa još koja usluga. I na kraju napravite još nešto po kući.
Slaven: Sve znate.
Vida: Dan nije dosta za sav posao koji imamo.
Slaven: Ne, nije dosta. Život ne stane u njega...
Vida: Doktor će sada doći. Ne bojte se.
Slaven: Moj sin je dolje...
Vida: Je, vidjela sam ga. Bez brige, obavijestit ćemo ga.
Slaven: Ne boli me ništa... To nije dobro, zar ne? Neću živjet' tako.

Slaven opet zapada u plač. Vida mu prilazi ozbiljno.

Vida: Čovjek u prosjeku udahne 15 puta u minuti, a ako ga netko uzruja onda se i broj udaha poveća. Nitko Vam u životu vjerojatno neće dizati tlak kao Vaša djeca, a s obzirom da ih imate šestoro... pa, vjerujem da ćete ostatak života, koji će sigurno biti dug, proživjeti punim plućima.

Slaven tiho plače, potom zastane i utone u nesvjesticu. Trenutak poslije, Slaven je umro.

Vida, Martin i Šimun zastanu u šoku. Potom svi troje pristupe i krenu s oživljavanjem.

4.

MARTIN, VIDA

Martin zapisuje u kompjuteru podatke, Vida promatra svoj mobitel, grčevito ga drži u ruci.

Vida: Goran je čitao neku knjigu.
Martin: Šta je ova zadnja rekla, kol'ko je piva popila? Muljaš, draga, nije to bila samo cuga. Šta si rekla?
Vida: Htjela sam reći, nije da ja to razumijem, malo mi je to sve daleko, ali Goran je čitao neku knjigu koja kaže da je sve postojanje bol.

Martin: Gluposti.

Vida: Misliš?

Martin: Naravno. Taj se onda zbilja potrudio biti nesretan.

Vida: Ali svi koji su nama došli, svi su u patnji. Nekad je to teško gledat.

Martin: Pa da, ali to je naša struka. Dolaze nama jer se znamo nositi s patnjom. Da nam je posao povlačiti poluge u lunaparku, svi bi odlazili s vrtoglavicom, mučninom od šećerne vune i apsolutnim osjećajem sreće od adrenalina koji im nadbubrežna upumpa u krvotok. Iz bolnice izlaze s vrtoglavicom, mučninom od bolničke hrane i apsolutnim osjećajem sreće – jer su izvukli živu glavu... ili zato što im je stanje drastično bolje nego u trenutku kad su u bolnicu ušli.

Vida: Ali to je sreća jer je spriječen užas. To nije sreća kao sreća.

Martin: Ali ipak mislim da bi svatko izabrao takvu sreću – sreću izbjegnute smrti puno prije nego sreću zbog fantastične vožnje na toboganu.

Vida: A šta je s nama?

Martin: Šta s nama?

Vida: Svaki put kad nekome šiješ ranu, nanosiš mu bol. Kako da se mi nosimo s time, s tim šta moramo raditi?

Martin: Jel' se ti šališ? Nije vrag da ćemo zapasti u neke moralne rasprave jel' ispravnije nekome ne nanijeti bol ali mu time i ne pomoći ili mu nanijeti bol kad znaš da će mu biti bolje. Možemo mi u tu raspravu, al' onda ti gubiš u njoj.

Vida: Ne, nećemo u tu raspravu. Samo kažem, nekad je teško...

Martin: Gle, znam da je sad sve čudno, i uvijek je tako kad netko... ode na onakav način. Ali to nije naša stvar. Pokušavamo spriječiti najgore, ali najgore prije ili kasnije više nije sprječivo. Gotovo je. Nema plakanja nad time.

Vida: Nije samo zbog toga...

Martin: Radije se fokusiraj na razgovor za posao, jer je to budućnost na koju možeš utjecati.

Vida ostaje tiho.

Martin: Šta uopće traže na tom razgovoru?

Vida: Da se pojaviš.

Martin: Bogme, niske kriterije imaju. I šta ti nude?

Vida: Svašta.

Martin: Nadam se da je jedno od tog svašta i neškripavi miš.

5.

VIDA, PETAR

Telefonski razgovor. Vida opsesivno čisti ordinaciju tijekom razgovora.

Petar: Ala si uporna.

Vida: Pero? Otkud ti? Jel' kod tebe Goran?

Petar: Bio je, ostavio je mobitel.

Vida: Jebemu.

Petar: Otiš'o je prije pola sata. Jel' nešto hitno?

Vida: Ma ne. Šta ste imali posla?

Petar: Ma jok, Lucija ima sutra nekakav sajam u školi, prodaju cvijeća, neki kurac. Nije nam rekla na vrijeme, pa smo tu cijelu večer, i Mirela i Lucija i ja i Goran slagali nekakvo cvijeće od krep-papira. Bogme, izgleda krepano...

Vida: Tko izgleda krepano?

Petar: Cvijeće! Cvijeće izgleda krepano! K'o da smo žvakali taj usrani krep papir, a ne k'o da smo ga slagali u neki jebeno sofisticirani oblik.

Vida: Pero, jel' možeš odnijet mobitel Goranu?

Petar: Sad?!

Vida: Da, sad.

Petar: Ne, Vida, ne mogu, dva je ujutro. (pauza) Nije valjda da se opet brineš?

Vida: Ovisi kol'ko ste popili.

Petar: Nismo puno.

Vida: Aha.

Petar: Nismo puno, kunem se, par piva.

Vida: Nije valjda vozio takav?

Petar: Sve je u redu! Koji kurac se stalno brineš? Isuse, da mene Mirela tako pili tupom pilom, sam bi' se strovalio niz liticu!

Vida: Koja budala, al' stvarno...

Petar: Ne znam kol'ko je popio, znam kol'ko sam ja popio. Evo brojim boce od piva, je'n, dva, tri, četiri, pet, šest, a ja sam ih popio barem četiri, tako da eto... Popio je dvije, ne zajebavaj čovjeka. Družili smo se još jednom prije kraja svijeta. (pauza) Neću mu odnijet mobitel, dobit će ga sutra! Otišao je, nije pijan, trijezan je, dobro je, sad vjerojatno spava k'o svetac što i jest!

Vida: Ok. Laku noć.

Petar: Vida?

Vida: Da?

Petar: Čisto da znaš, ona stolarija koju smo postavili Šoićevima, Goran opet nije htio uzet' pare za rad.

Vida zastane.

Vida: Ok.
Petar: Rekao sam mu da je budala.
Vida: Ok.
Petar: Volim te, sister.
Vida: I ja tebe, đubre.

6.

ZDENKA, VIDA, GORAN

Vida: Sve su sitne, ne brinite. Nema niti jedne koja je za šivanje, tako da će to sve zarasti. Ništa se neće vidjeti.

Zdenka: Stavila sam ruke pred lice. Refleksi mi još rade... Kad mi već prokleti vid odlazi.

Vida: Nema ljutnje. Tijelo je takvo kakvo je.

Zdenka: To je zato što ste mladi. Starost dosadi prebrzo... Prebrzo...

Vida: Tu je mladost da joj priskoči.

Zdenka: Nadam se da me nećete krpat' opet... Valjda je ovo zadnji put.

Vida: Kad god zatreba. Nije neka prigoda, al' drago mi Vas je vidjet' opet...

Zdenka: Neću više, obećavam. (samoj sebi) Glupača.

Vida: No, no. Bojim se pitat šta si govorite kad namjerno nešto napravite? Ovo je samo nezgoda. Namazat ću Vam ovu mast, i sve će zarasti u roku keks, a Vi ćete izgledat' k'o djevojka, svi momci će se okretat' za Vama na cesti... Zviždat će za Vama, nećete se moći riješit' napasnika...

Zdenka: Što Vi mislite, treba li me biti strah?

Vida: Zbog ovog svega što je došlo? Treba biti oprezan.

Zdenka: Nije li bolje da stari ljudi jednostavno umru?

Vida: Ne, nije.

Zdenka: Pa gledajte nas, gledajte mene, ja ne mogu sama.

Vida: Ni ne morate sami.

Zdenka: Pa samo sam tlaka ljudima.

Vida: Znam da Vam teško pada kad izgubite svoju samostalnost, ali to je samo tijelo. Vaša obitelj vas treba zbog svega ostalog.

Zdenka: Tijelo nosi sve to ostalo.

Vida: I neka nosi što duže.

Vida završava previjanje, kad Goran ulazi. Zdenka se uplaši kao da vidi samu smrt. Vida slijedi njen pogled.

Vida: U redu je, to je samo moj suprug.

Vida pomaže Zdenki izaći sa scene, potom se vraća.

7.

VIDA, GORAN

Goran sjedi, slaže papirnato cvijeće, crvene makove. Vida dugo promatra svog supruga dok on fokusirano slaže papire. Pored njega je hrpa crvenih papira i plastična vrećica s tupperware posudicom, koju izvuče iz džepa traper jakne i odloži je pored Vide.

Goran je muškarac izmučenog izgleda, kojeg između života i smrti dijeli samo njegova vlastita odluka. Vida je nevoljko toga svjesna.

Vida: Makovi?

Goran: Najlakše ih je složit'.

Vida: I najljepši su.

Goran: Da, jesu. Nisam baš uvježban. Večeras smo gledali na YouTubeu kako se slažu. Svi smo poprilično katastrofa, al' kad ih staviš na hrpu ne vidi se da ni'ko baš nije origami majstor...

Vida: Svi slažete makove?

Goran: Pero slaže ivančice... Slaže... Izrezuje ih iz papira, pa Lucija ofarba tučak. Mirela radi ruže, ona jedina nije za kurac...

Vida: Zašto joj uopće pomažete? Sama si je kriva što nije na vrijeme rekla.

Goran: Luci? Ma daj, mala je.

Vida: Ima dvanaest. Govori, hoda, ide u školu, zna šta mora napraviti'.

Goranu izgleda kao da je svejedno.

Vida: Mobitel ti je ostao kod Pere.

Goran: Skužio sam, kad sam pogledao u frižider.

Vida: Zvala sam te. Ništa posebno, samo sam htjela vidjet' jesi stigao doma. Nisam te htjela provjeravat', da ne bi mislio.

Goran: (s nelagodom) Tražio sam... Nebitno, pogledao sam u frižider... Vidio sam da si zaboravila...

Goran joj pruža tupperware. Vida je svjesna da nitko drugi u njezinom životu ne bi napravio tako nešto.

Goran: I onda sam skužio da sam zaboravio mobitel.

Vida: Nisi trebao voziti sad, snašla bih se.

Goran: Nisam vozio.

Vida: Pješke? Do ovamo?

Goran: Dobro je. Bolje bit vani, nego zatvoren.

Vida: Zašto nisi autom?

Vida primijeti da mu je neugodno. Shvati.

Vida: Ako ti je trebalo za benzin, trebao si mi reći.

Goran: Nije uopće u tome stvar, stvarno, hodalo mi se.

Vida: Pero mi je rekao da ste se naradili k'o konji za zadnji posao, i ti opet nisi uzeo novac.

Goran: Ne radim ja to, samo pomažem Peri, to nije moj posao, ne radim ga dobro i ne treba me plaćat' za to.

Vida je već čula taj argument, ali i dalje je osupnuta svaki put kad to čuje.

Goran: Žao mi je... Žao mi je što ne pridonosim...

Vida: Uopće nije u tome stvar.

Goran: To je problem naravno, ali Pero je izučeni stolar, svoj posao radi prekrasno, i zaslužuje novac za to.

Vida: Pero nema nikakvih primjedbi na tvoj rad. Štoviše.

Goran: Pero priča gluposti, ja samo radim grubi rad, i da mogu dignut' više, bio bi' korisniji, tako da sam podbacio i kao snagator.

Vida: Jesi ti išta spavao danas?

Goran: Ležao sam.

Vida: Htjela sam te pitat' da dođeš po mene nakon razgovora, ali...

Goran je gleda kao da ne zna o čemu govori.

Vida: Za bolnicu u Dublinu...

Goran: Da, kad ti završava?

Vida: Nebitno. Ostani doma i odspavaj.

Goran: Ne, doći ću po tebe...

Vida: Oči ti se sklapaju...

Goran: Sklapaju se ali ne zaspim...

Vida: Probaj popit' tabletu.

Goran: Neću, neću više tablete...

Vida: Možda ovaj put pomognu.

Goran: Ništa ne pomaže.

Vida: Za mjesec dana bi' mogli bit' u Irskoj.

Goran: Mogli bi'.

Vida: Družiti ćemo se s Kristinom i Marjanom.

Goran: Sad imaju dijete.

Vida: Pa? I dalje su ti prijatelji.

Goran: Jesu, samo kažem, da je sve drugačije.

Vida: Bit će i nama.

Gorana to uznemiri.

Goran: Jel' to želiš?

Vida je u nevjerici jer joj Goran postavlja pitanje na koje je mislila da je već odavno odgovorila.

Vida: Da. A šta ti želiš?

Goran: Ne želim da ti odrađuješ teži dio života za nas oboje.

Vida: Ti se samo trebaš naspavat'.

Goran: Nitko, kao odrasla osoba, nema pravo očekivati da ga netko uzdržava. I da nije sposoban sam podnijeti teret svakodnevice. Ne mora, to je blagoslov života, nitko zbilja ne mora nositi taj teret sam. Ali mora to moći ako je tako ipak zatraženo od njega.

Vida: Ja te ništa ne tražim. A i slabo te razumijem kad ovako pričaš.

Goran: Prestrpljiva si.

Vida: Za svakog drugog nađeš izliku, za sebe niti jednu.

Goran: Predugo ovo traje.

Vida: Da? Jer meni nije dovoljno.

Vida privuče Gorana u zagrljaj, kao da ga nastoji zadržati tako zauvijek. Ali Goran je netko tko već duže vrijeme ne pripada ovom svijetu, ne može uzvratiti i Vida ga mora ispustiti iz ruku. Vidu to dotuče.

Vida: Oprosti...

Goran pali cigaretu. Vida izvadi tupperware i pogleda posudicu s hranom.

Goran: Jel' to večera ili doručak? Kako zovete ponoćni obrok?

Vida ne razmišlja o hrani, nego o tome što je sad izgubila.

Goran: Moram ići.

Vida: Pauza mi još nije gotova.

Goran: Moram dovršit' to cvijeće. Još 37.

Vida: Do kad?

Goran: Do sutra.

Vida: Kol'ko će ti trebat' da ih napraviš?

Goran: Do preksutra.

Vida: Jebeš to. Nisi ni popušio do kraja.

Goran: Ma nije mi se ni pušilo zapravo.

Vida: Hoćeš doći po mene?

Goran: Hoću.

Vida vadi novac iz džepa.

Vida: Za benzin.

Goran gleda u novac, i ruke mu se tresu. Nema druge, mora prihvatiti. Uzima ga, stavlja u jaknu, okrene se kao duh i ode od Vide.

8.

VIDA, MARTIN, ostalo bolničko osoblje, pacijentica

Panika u hitnom prijemu.

Vida je s Martinom i više medicinskog osoblja. Pacijentica je u nesvijesti. Pokušavaju je spasiti, Vida jedva vidi išta od nje, jer su svi doktori zaklonili njezino tijelo.

Ali ne izgleda dobro. Vida gleda njezinu dugu kosu kako u slapu pada niz krevet, dok su joj pramenovi slijepjeni krvlju. Na nozi ima jednu cipelu, druga se noga niti ne vidi jer je pod kutom.

Vida reagira na ono što joj govore doktori, djeluje pribrano kad joj se obrate, izvršava naloge, ali joj ne može bliže prići jer ih je previše oko nje.

Gleda u njihova leđa dok bjesomučno izvršavaju svoj posao, boreći se s vremenom. U jednom trenutku Martin se bijesno udalji od kreveta, skidajući rukavice žustrom gestom, psuje. Vida vidi lica drugih doktora, samo je poraz na njima. Svi zajedno pogledaju sat na zidu.

Već je blizu 6 sati ujutro.

9.

MARTIN, VIDA, ŠIMUN

Vida sjedi tronuta, Martin se kreće prostorom kao zatočena zvijer, Šimun odsutno jede kekse, kao da toga nije ni svjestan.

Martin: Ja to ne razumijem...

Martin zaurla iz petnih žila od bijesa, svi se stresu.

Šimun: Koji ti je kurac, budaletino? Stoko dalmatinska.

Martin: Sad bih otišao trčat'. Udavit ću se ovdje.

Šimun: Kud' bi trčao?

Martin: Bilo di, samo da me pluća zabole. K'o da nije dosta smrti. Ne znam šta ih mi uopće imamo spašavat'. Ako se hoće bacat' niz litice, ako si žele pucat' u glavu... Neka im, nek' ih ne dovode nama da ih krpamo.

Šimun: Nije još sigurno...
Martin: Čuo si šta je policajac rek'o...
Vida: Policajac je rekao da ne znaju još.
Martin: Rekao je da službeno još ništa ne smiju reći, ali da izgleda...
Vida: Al, eto, ti si tako siguran.
Martin: (pauza) Imaš krvi po rukama.
Vida: Izlazi.

Martin se ne miče.

Vida: Izlazi!!!

Martin i Šimun bez riječi ustaju, ne shvaćajući njezin slom.

Vida dugo i nepomično sjedi.

Jecaj joj izleti iz grla.

Nakon nekog vremena čuje Martina kako je doziva u daljini.

Vida ustane, opere ruke, potom se uhvati rukama za umivaonik. Pokušava se smiriti.

Presvlači kutu u svoju odjeću. Sjedi dugo gledajući u svoju odoru, nepomično.

Martin uđe ponovno, sjedne pored nje i naposljetku pjeva Dirty Old Town. Poljubi je u tjeme kao neko dijete. Vida ispusti neki zvuk, napola smijeh, napola sprdnju.

Martin: Kad imaš razgovor?
Vida: U 9.
Martin: Jel' ti smijem doći u posjet?
Vida: Samo turistički. Da popijemo pivo.
Martin: Ili pet. Sretno.

Martin i Vida se pozdrave i ona izlazi.

11.

MARTIN, ŠIMUN, bolničar

Martin se vraća na posao. Odlazi u salu. Pere ruke. Bolničari uvoze nosila.

Martin: Šta imamo?

Šimun: Na žalost, prekasno. Idemo odmah dolje, zapravo.

Martin pogleda čovjek koji leži prekriven plahtom. Polagano je povuče kako bi pogledao, no dok je poteže, ispod nje sipi crveno, papirnato cvijeće.

Opsada kule od bjelokosti

Vlasta, medicinska sestra, kasne tridesete

Mirjana, Vlastina kolegica

Bruna, Vlastina kolegica

Ana, Vlastina kolegica

Neven, konobar u catering službi i Vlastin polubrat

Ratko, Nevenov nadređeni

Portir u hotelu

Ispitivačica, u komisiji za Ivory Hospitals

Konobar 1

Konobar 2

Medicinska sestra 1

Medicinska sestra 2

Medicinska sestra 3

Gospodin Leary, rukovoditelj Ivory Hospitalsa

1.

NEVEN, RATKO, OSTALI KONOARI

Kuhinja hotela. Bolest se ovaj put utjelovljuje u Nevenu, koji je zbog toga neprestano na rubu kolapsa.

Ratko je nadređen svim prisutnim konobarima, ali ne i glavni šef. Međutim, danas je on glavni. Neven je danas žrtveno janje. Ostali konobari se ne usude ništa reći.

Ratko: Ne znam šta si ti mislio.

Neven: Ne znam kako su se tako brzo pojavili.

Ratko: Nikad ne parkiramo tamo.

Neven: Al' nije bilo mjesta.

Ratko: Naravno da nije.

Neven: Morali smo stat' na...

Ratko: Misliš da me briga?

Neven: Još uvijek mi nije jasno kako je tako brzo pauk doš'o.

Ratko: Zvali su ga oni.

Neven: Zašto...?

Ratko: A i ti si, majke mi, glup.

Neven: Pa samo radimo pos'o koji su nam dali...

Ratko: A ne njima.

Neven: Nismo mi krivi za to.

Ratko: Jel' ti misliš da me boli kurac za njihove osjećaje? Treb'o si mislit' na to. Pametnjakoviću, reci mi šta sad?

Neven: Josip ima frenda na deponiju, javit će nam čim stigne, i idemo po njega. Treb'o bi stići svaki tren, tako da bi mi mogli već otići po njega sad...

Ratko: A ti bi sad nekud i iš'o?

Neven: Ne moram ja, može i...

Ratko: I nećeš ti.

Neven: Ok. Šta da radim?

Ratko: Nađi si posla, ne moram ti ja sve govorit'.

Neven: Onda ću... Onda ću razmjestit' stolove.

Ratko: A šta će onda drugi radit'?

Neven: Pa nemaju šta, dok ne dođe kombi...

Ratko: Josip nek' ide na deponij. Ostali, slažite stolove. Ti ne. Ima tamo metla, pa pometi.

Neven: Al' to nije naš...

Ratko: Da domaći dečki vide da ne mislimo ništa loše.

Neven: Ima smisla.

Ratko: Ne pravi se pametan. Ili misliš da si prepametan za posao ili prelijep za posao.

Neven: Nijedno.

Ratko: Nisam te pitao. To je bila opservacija. Vidim da izmišljaš stalno nešto... Ti bi plaću, al' ne bi radio...

Neven: Nije to...

Ratko: Nije? Jer sad zbog tebe ni'ko ne radi. Možemo samo sjedit' na dupetu i nažuljat' još koji sat na njega.

Nevenu malo klecnu koljena od slabosti, mora se pridržati da se održi na nogama.

Ratko: Ne moraš padati na koljena, moljakanje sad neće pomoć'.

Ratko se primiče bliže, kako bi ga samo Neven čuo.

Ratko: Postoji popis. Ako opet krenu stezat' obruč, ako nas opet prisile da ostanemo doma, što se mene tiče, ti si prvi koji će ići kući svirat' kurcu.

Neven samo uzima metlu i odlazi.

2.

VLASTA, KOLEGICE

Ispred hotela, Vlasta prilazi kolegicama.

Vlasta: Šta ima, ljepotice? Izgledate kao da ste na pola puta do puš-pauze, ali vas savjest sprječava.

Mirjana: Ja ću zapalit'. Ne znam za vas, al' ja to ne mogu izdržat'.

Sve osim Vlaste pale cigaretu.

Ana: Čekaj, ti si nas nagovorila na puš-pauzu, a ti sad nećeš zapalit'?

Vlasta: 'Ko ti kriv kad si povodljiva.

Ana: Ček', stvarno, nećeš pušit'? Šta nisi prestala dojit'?

Vlasta: Jesam, al' moram priznat' da mi uopće ne fali smrad. I klinke su mi sad dovoljno stare da skuže, a ne bi im htjela dat argumente za rasprave kad one počnu pušit'.

Mirjana: Da, moji su svi počeli pušit' prerano. I ništ' im nisam mogla reć'... Al' dobro je što sad mogu posudit' cigarete od njih.

Bruna: Pa, vidjet ćemo kol'ko dugo ćeš odolijevat'.

Stavi joj cigaretu u džep.

Ana: Šta mislite, kol'ko će ovo trajat'?

Mirjana: Nadam se ne dugo, jer već u 12 moram bit' gore.

Bruna: Šta te nije danas trebala zamijenit' Tomislava?

Mirjana: Je, al' joj se mali razbolio.

Razmijene poglede.

Vlasta: Dobro, za njeno dijete je bolje da laže nego da je istina.

Ana: Nikad ne bi' lagala da mi je dijete bolesno...

Mirjana: Ne d'o bog da ti se to obije o glavu.

Bruna: Ali koji k su razgovor stavili u hotel baš?

Vlasta: Da pokažu kol'ko su bogati. Gle, imamo para, otkupit ćemo svu vašu radnu snagu. Kod nas će i dalje bit' potplaćeni, ali više nego u ovoj čmrlji od zemlje. 'Ajmo, žene, 'ajmo.

Bruna: Šta misliš da nude malu plaću? Premalu za svoje sestre?

Vlasta: I njihovi idu u Ameriku i Australiju, neki vrag tu očito ima.

Bruna: Ja nisam čula ništa takvo.

Mirjana: Idu jer im je dosta kiše.

Ana: Idu jer ne smiju pušit' u birtijama.

Mirjana: A sranje, šta stvarno?

Ana: Šta mislite da će nas pitat'?

Mirjana: Kad se možemo ukrcat' na avion za Dublin?

Vlasta: Meni svejedno.

Bruna: Kako to misliš?

Vlasta: Nisam sigurna da mi se ide.

Bruna: A šta, planiraš ostat' ovdje?

Vlasta: Pa da, šta mi fali.

Bruna: Osim svega.

Vlasta: Osim para.

Bruna: Dakle, svega.

Vlasta: Zvučiš k'o moj Vlado.

Bruna: Vlado je u pravu. Slušaj svog muža.

Vlasta: Ti imaš dobar razlog zašto ideš. Vlado misli da će ga tamo dočekati kao bega, rastegnut' tepih i reći 'Hvala ti Vlado, što ćeš pomoć irskoj ekonomiji svojim priučenim talentima'. Ne ide to tako.

Mirjana: Pa šta radiš onda tu?

Vlasta: A rekla sam mu da ću otić' na razgovor. Nisam rekla da ću proći na njemu.

Ana: Koja je uopće procedura kad nas prime? Kome moram javit' da odlazim?

Mirjana: Odeš na e-građane, tamo imaš obrazac na kojem piše Napuštam ovu zemlju, upišeš OIB, potpišeš se i pošalješ na nadležnu Policijsku upravu... Ima dolje i opcionalna rubrika - navedite razloge svojeg odlaska, u koju slobodno možeš upisati *A brate, glupog li pitanja*.

Bruna: Mogle bi unutra.

Mirjana: Misliš, van iz ove zemlje.

Bruna: Mislim unutra na razgovor.

Ana: Ima ne'ko žvaku?

Vlasta: Ja imam vau-vau bombone.

Ana: 'Ajde daj.

Vlasta dijeli bombone. U jednom trenutku primijeti Nevena, te stoji skamenjena. Ostale kolegice odlaze, dok Vlasta i dalje promatra Nevena koji mete ispred hotela.

3.

NEVEN, VLASTA

Neven je u groznici i temperatura mu raste. Znoji se strahovito, iako mu je hladno. Vlasta ga promatra. On se odmara jer shvaća kako nešto nije u redu.

Vlasta ga gleda i kad on svrne pogled na nju, ona pjevuši neku melodiju. Neven je gleda kao da ima posla s ludom osobom, nije siguran umišlja li što se događa. Vlasta pjevuši još jednom dionicu melodije.

Vlasta: Zaboravila sam kako ide dalje. Jel' se ti sjećaš? Sjećaš se?

Neven: Je li Vam loše?

Vlasta: Jel' tebi loše? Ja mislim da je, jer se znojiš.

Neven: Nije to ništa.

Vlasta: Meni izgleda kao gripa ako ne i nešto gore. Vjerojatno je nešto gore.

Neven: Otkud bi Vi znali?

Vlasta: Ja sam sestra.

Neven: Čija?

Vlasta: Dobro pitanje.

Opet pjevuši melodiju.

Neven: Tjerate bolest od sebe?

Vlasta: Šta ti imaš, nije prijelazno. Osim te bolesti, ali ona me ionako neće mimoić' jer imam troje djece.

Neven: Samo je viroza.
Vlasta: Vjerojatno je nešto ozbiljnije.
Neven: Ne smijem imat' ništa ozbiljno, tako da nemam ništa ozbiljno.
Vlasta: Zbog posla.
Neven: Da.
Vlasta: Pos'o nije sve.
Neven: Al' su druge stvari, kojih nema ako nema ni posla.
Vlasta: A kako će bit' posla ako tebe nema? Treb'o bi pazit' više na sebe. Otić' kući, odmoriti.
Neven: Nekad je brinut' za sebe zadnja stvar koju možeš napravit'.
Vlasta: Da, vjerojatno si u pravu. Ali 'ko će onda? I kad? Naši roditelji nisu brinuli za nas, mi ne brinemo za sebe, moja djeca sigurno neće i kad budu mogli. Poslat će me u dom i bit će mi dobro, jer ću znat' da će mi netko kuhat' tri obroka i šusnut mi lijekove u krvotok kad počnem zaboravljat' bitne stvari u životu.

Neven je sumnjičavo gleda, jer mu nije jasno o čemu priča.

Vlasta: Jesi ti svoju staru materu spremio u dom?
Neven: Moja mater nije stara.
Vlasta: Ja sam svoju spremila. Žali se, ali dobro joj je. Žalila bi se još više da je ostala sa mnom. Al' ne mogu, šta da radim. Ne možeš dadiljat' i djecu i roditelje istodobno. Još taman ako nam zabrane pristup domovima sad kad ovo s Bolesti krene divljati, nitko sretniji od mene.
Neven: Meni je žao, ali imam posla...
Vlasta: A gdje ti je stari?
Neven: Vas se ne tiče, mene boli briga.
Vlasta: Da, i mene boli briga. Al' umro je, čisto da znaš.
Neven: Žao mi je, al' šta...
Vlasta: Tvoj otac je umro. Makar, da, time je umro i moj otac. Možda bi ti mater htjela znat'.

Neven stoji osupnut, hvata krakove povijesti. Sumnja tko je Vlasta.

Vlasta: Nije da je neka šteta. Zagrlila bih te, al' mi se ne čini primjerenim barem dok se ne sjetiš 'ko sam. Bio si premali, razumljivo je.

Vlasta odlazi.

4.

VLASTA, KOLEGICE I OSTALE MEDICINSKE SESTRE

Predvorje dvorane za razgovore. Malo mnoštvo ljudi. Čekaju.

- Ispitivačica: Dragi kandidati, prvo ću zahvaliti na strpljenju i što ste se odazvali na ovaj razgovor. Na žalost, morat ćete se malo strpjeti jer nam se nisu pojavili svi članovi povjerenstva. Eto, zapeli su u zagrebačkoj gužvi na putu od aerodroma do ovdje. Ispričavam se ovim putem u ime Ivory Hospitals konzorcija.
- Vlasta: Šta sam propustila?
- Mirjana: Najavu čekanja.
- Vlasta: K'o da smo kod doktora.
- Mirjana: A šta ti? Samo si nestala.
- Vlasta: Pokušala izliječit' nekoga.
- Mirjana: Od čega?
- Vlasta: Od potisnutih sjećanja. (nakon pauze) Misliš da će našoj djeci bit' bolje? Nego nama?
- Mirjana: Ja mislim da će meni biti bolje, a nekako mi je samo to i bitno.
- Vlasta: Pa da, ali... Nije da im išta fali, bolje im je sigurno nego što je bilo nama. Al' neke stvari nekad se i ne uspiju riješit'... I ne znam dal' bi bolji uvjeti života mogli pomoći, kad je već kasno. Zanima me, kad loš čovjek ode na bolje mjesto od njega, jel' njega to bolje mjesto malo poboljša ili je obrnuto, da loš čovjek pogorša to bolje mjesto.
- Mirjana: Šta te strah da ćemo pokvariti Irsku?
- Vlasta: Ma goni Irsku.
- Mirjana: O čem' onda pričaš?
- Vlasta: O mom bratu. O mojim starcima. O obitelji. Da u dobru obitelj dovedeš lošu osobu, dal' bi ta osoba pokvarila obitelj ili bi obitelj popravila osobu.
- Mirjana: Iz mog dugogodišnjeg iskustva kuhanja juhe, ako u gustu vrelu juhu naspeš hladne vode, nema više ni hladnog ni vrućeg. Samo mlako.
- Vlasta: I šta onda time dobivaš?
- Mirjana: Više juhe.
- Vlasta: Pretvarat ću se da je ovo bio odgovor na moje pitanje.
- Mirjana: Al' ti si ispala skroz u redu, unatoč svojoj obitelji... Ako te to brine. Nisu te...
- Vlasta: Da, ne možeš istupit' nož koji je već tup. Meni nisu ništa. Nismo svi tako dobro prošli.

5.

RATKO, NEVEN

Kuhinja. Neven sjedi na podu, leđima naslonjen na zid. Sasvim slab i katatoničan prema onome što se događa.

- Ratko: Dečko, ti si šuga. Bakterija koja pokrene epidemiju. Danas si ti bolestan, sutra će bit' svih sedamnaest. To sam i rek'o Renatu, rek'o sam mu, nemoj zaposlit' ovog pizdeka, bit' će bolestan nakon tjedan dana.

Neven: Nisam bio bolestan osam mjeseci.
Ratko: Ali sad jesi. Sad kad je frka. Sad kad treba radit'. Sad kad se vidi jel' neko fuša.
Neven: Nisam ja kriv...
Ratko: Nisi ti nikad kriv. Takav si nam ti. To uvijek dođe od matere. 'Nisi ti kriv, dušo.'
Neven: Nemoj.
Ratko: Rek'o sam Renatu da ne uzima ljude k'o pseta s ceste, jednog uzme jer ima sedmero djece koje ne može hranit', jednog uzme zato što je izgubio dubinski vid pa ne može više vozit' cisternu i to nakon što je zgazio troje ljudi, tebe uzme jer ti je mater bolesna, pa dokad? Dokad tako?
Neven: Zašto to govoriš meni? Nazovi Renata pa se požali.
Ratko: Sve sami pametnjakovići dolaze. Samo to znate.

Neven razmišlja o Ratku. Iznosi svoje iskreno mišljenje. No Ratko nije u stanju to podnijeti, jer očekuje otpor. Bijesni sa svakom Nevenovom replikom.

Neven: Dobro radiš svoj posao.
Ratko: Još se i rugaš, pseto plazeće.
Neven: Zbilja dobro radiš svoj posao. Mogao bi nam biti uzor.
Ratko: Diži se!
Neven: Nikad nisi bolestan.
Ratko: Nosi se odavde!
Neven: Uvijek dođeš na vrijeme. Košulja ti je uvijek ispeglana.
Ratko: Ne tiče me se šta misli Renato, ne moraš se vratit' na pos'o nakon ovog.
Neven: Uvijek napraviš šta treba, bez greške.
Ratko: Gubi se odavde!
Neven: Nije ni čudo da te Renato postavio za nadzornika, nisam vidio da si fušao u poslu ijednom.

Ratko sad toliko poludi da se ne može suzdržati i šutne Nevena nogom.

Ratko: Idi u vražju mater!
Neven: Ići ću. Polako.
Ratko: Ne vraćaj se više! Miči mi se s očiju!
Neven: Idem.

6.

CIJELI ANSAMBL

Medicinske sestre čekaju u predvorju prostorije za razgovore. Ništa se ne događa i one već pomalo gube živce. Čuje se zvuk buseva kako pristižu.

Mirjana: Daj, sjedi.

Vlasta: Neću, već me dupe boli. Došle su kolegice.

Bruna: Dalmatinke?

Vlasta: Ne vidim registraciju.

Bruna: Koji prijevoznik?

Vlasta: Croatia. Možda su iz Slavonije.

Mirjana: Egzodus.

Vlasta vidi kako se Neven jedva kreće prema zahodu. Vlasta krene prema njemu, ali on je već unutra. Vrata zahoda postaju glavna točka promatranja.

Na glavni ulaz ulaze dva čovjeka u odjelima.

Bruna: Došli su i naši Irci.

Jedan odmah kreće također prema zahodu, dok drugi ide prema prostoriji za ispitivanje.

Vlasta: Iiiii imaju problema s prostatom.

Bruna: 'Ajde više.

Mirjana: Mene strah ovog razgovora.

Vlasta: Zašto?

Mirjana: Pa šta će me pitati.

Vlasta: Pitat će te ime i prezime. Obrazovanje.

Bruna: Samo to?

Vlasta: Pitat će te zašto ideš u Irsku.

Mirjana: To sve zvuči jednostavno. Pitaj me nešto teško.

Vlasta: Kako misliš teško?

Mirjana: Nešto, da moram malo razmisliti.

Vlasta: Što definira Vaš odnos prema novcu?

Mirjana: Pa ovo je sad preteško.

Vlasta: Ima li nešto što Vas u svakodnevici ili Vašem poslu definira kao ono što jeste, a to je dekontirana bagra?

Mirjana: Zašto bi me to netko pitao?

Vlasta: Da provjere koliko si očajna.

Bruna: I šta bi ti rekla?

Vlasta: Rekla bih, da, gospodine, definira me gađenje prema ostacima hrane u odvodu sudopera koje moram skupiti rukom dok se moče u vodi i zbog toga priželjkujem plaću kojom ću si kupiti perilicu za suđe, da to više nikad u životu ne moram ponoviti. A Vi gospođo, koji je Vaš odgovor?

Bruna: Mene onda definira propisano radno vrijeme, jutarnja smjena, od 7 do 15 ili popodnevna od 13 do 21.

Mirjana: Zašto?

Bruna: Ako se moj muž i ja poklopimo sa smjenama, onda se vidimo nakon posla, al' onda nema nikog' tko bi nam odveo i vratio djecu iz škole. Zato on uvijek traži suprotnu smjenu od moje, tako da ja ujutro mogu otić' po djecu a on ih popodne vratit' iz škole. Ali ako smo u različitim smjenama, razdvojimo se u 5.30 ujutro kad ja idem na vlak, vidimo se nakon 10 na večer kad se opet skupimo u kući. Ako ja radim popodnevnu, on najčešće već spava dok dođem. Dođe mi da ga prodrmam i probudim zato da mu kažem kakav usran ili nekad, u rijetkim slučajevima, dobar dan koji sam imala, ili barem da pojedemo nešto skupa, ali stvarno bi bilo sebično da čovjeka dižem iz sna samo zato što mi nedostaje.

Vlasta i Bruna sad čekaju Mirjanin odgovor.

Mirjana: Moja djeca. Svađa moje djece oko kuće koju ostavljam a još nisam niti umrla.

Ana pristizhe.

Ana: Neko se sranje događa tamo među konobarima. Čula sam da se ne'ko dere k'o kreten. Kakva sranja je izgovorio.

Vlasta: Kome?

Ana: Ne znam. Netko je dobio otkaz. Majke mi, ovi su gori od naših u bolnici...

Bruna: Stalno je manjak konobara, ne znam kako se usude tako ponašat' prema njima. Trebali bi ih čuvati k'o kap na dlanu...

Mirjana: Pa dobro, zašto ovo toliko traje? Ovo je stvarno bezobrazno. Kol'ko ovom treba da se popiša? Misliš da ima proljev?

Vlasta: Nisu izašli iz WC-a.

Mirjana: 'Ko?

Vlasta: Irac i Neven.

Mirjana: Koji Neven?

Vlasta: Jedan od konobara.

Mirjana: Pa šta rade unutra?

Vlasta: Treba zvati portira.

Bruna lupa na vrata WC-a, dok Vlasta odlazi po portira. Portir se vraća, pokušava otvoriti vrata ključem, ali ne uspijeva.

Portir: Ne može se ovaj ključ unutra izbiti. Ništa bez bravara.

Ispitivačica: Što se događa, gdje je gospodin Leary?

Mirjana: Čini se da se neki konobar zaključao s njim unutra.
Ispitivačica: (zbunjeno) Zašto?
Bruna: Očito se radi o nekom psihopatu, trebali bi zvati policiju.
Ana: Zašto ne'ko ne sruši vrata?
Mirjana: Zašto bi ih rušili, kad treba samo razmontirat' bravu. Vrata koštaju. Jebote, ja sam svoja platila 2 i po' hiljade.
Ana: Gle, boli me briga, ali ja bih htjela na razgovor. Šta ne mogu nešto napraviti?
Vlasta: I rade nešto, zvali su bravara.
Bruna: Ali šta rade unutra, zašto se ne javljaju?

Dolazi Ratko i lupa po vratima. Prate ga i ostali konobari.

Ratko: Otvori, inače ti zovemo policiju.

Ratko sad jače lupa na vrata. Ispušta niz sočnih psovki, postaje teško za slušati. Kad počne lupati nogom vrata, pojavi se negodovanje na licima svih. Jedan od konobara dođe do njega i povuče ga unatrag da ga makne od vrata.

Bruna: (konobaru) Pusti ga nek' sruši vrata, šta se petljaš?

Ratko: (konobaru) Makni ruke s mene! 'Oćeš i ti otkaz?

Konobar 1: Zvali su bravara, nećemo ovako...

Ratko: Možeš kući, što se mene tiče. 'Ko ne želi ostat' bez posla, nek se vraća natrag na posao.

Ratko odlazi.

Konobar 2: Kakvog to smisla ima, kad je catering za njih... (mahne prema WC-u) Ako im je šef zaključan, ne vjerujem da će jest'...

Portir: Zvao sam bravara, ali on će doći tek za sat, sat i dvadeset...

Sestra 1: Pa dajte uzmite sjekiru i razvalite vrata, ne možemo tol'ko čekat'.

Sestra 2: Moramo na posao popodne.

Portir: A šta vama pada na pamet, da sad tu usred hotela mlataram sjekirom. A i otkud mi...

Sestra 2: A jeste i vi muškarci.

Portir: Ako vam se ruše vrata, samo dajte.

Portir opet odlazi. Jedna od sestara zalupa na vrata.

Sestra 3: Ej, šta radite vi unutra? Dajte, pustite Irca van. Kako da dobijemo posao ako nas tu neka budala sabotira? (konobarima) Dobro, šta je s njim? Jel' mali poremećen?

Konobar 2: Dobio je otkaz.

Bruna: Šta mi imamo s tim?

Konobar 1: Šta imate s tim kad vozači prosvjeduju? Kad učitelji prosvjeduju?

Bruna: A ovo je kao prosvjed? Kakvi debili.

Ana: Ali on vam je prijatelj, pa dajte ga nagovorite da otvori vrata.

Sestra 2: Ja ću zvat' policiju, ovo je talačka kriza.

Sestra vadi mobitel, bira broj, no konobari se zaletu u nju, pokušaju joj uzeti mobitel. Ona počne ispuštati vriskove. Uzmju joj mobitel, ali ona je uznemirena, kao i ostale sestre. Mirjana lupa jednog torbom po leđima.

Vlasta: Smirite se, dajte, smirite se! Vratite joj mobitel! Vratite ga!

Konobari je gledaju sumnjičavo.

Vlasta: Vratite joj ga, neće zvat' policiju.

Sestra 2: Vraga neću.

Vlasta: Vraga hoćeš. Čekat ćemo bravara i to će bit' to.

Vlasta vraća sestri mobitel. Ratko opet dolazi.

Ratko: Jesam ja rekao da se vratite natrag tamo. Prestat ćete me sramotit' pred svima. (Konobaru 1) Idi po vatrogasnu sjekiru.

Konobar mu se samo nasmije, kao da neće ići.

Ratko: Ne pomaknete li se za tri sekunde natrag, svi možete pokupit' svoje prnje.

Konobar 1 se pomakne, izgleda kao da će krenuti prema restoranu, ali se lijeno premjesti prema WC-u i stane ravno ispred vrata kako bi svima zapriječio ulaz.

Dolazi portir s kutijom alata.

Portir: Probat ćemo skinut' vrata sa šarki, možda to nekako upali.

Bruna: Napokon.

Portir: (konobaru na vratima) Ne mogu preko tebe.

Sestra 2: Oni kao prosvjeduju.

Portir: A protiv čega?

Konobar 1: (pokaže glavom na Ratka) Ne mičem se dok naš šef ne dođe i riješi se ovog skota.

Portir: Nemam ništa s tim, ja samo želim da ovaj kaos prestane.

Jedna od sestra pak nasrne na konobara koji je još uvijek na vratima.

Sestra 3: Daj se makni s vrata!

Konobar je zadrži, ali ga ipak smete na tren, tako da portir brzo pride vratima i krene na njih s odvijačem, no primi ga neki drugi konobar i povuče, krene naguravanje, ali svi se brzo smire jer nitko zapravo ne želi fizički obračun.

Portir stoji s podignutim rukama.

Portir: Dečki, dajte se sredite.

Ana: Bolje rečeno, dajte odjebite.

No sad više konobara stoji na vratima, blokiraju prolaz. Nitko više ne može doći do njih.

Konobar 2: (Ratku) Renato je na putu. Ili ideš ti, ili ide nas sedamnaest.

Ratko izgubi živce i nasrne na njega, na što reagiraju svi konobari i grupiraju se oko njega, odvajaju ga od konobara na vratima, hvataju Ratka oko vrata, više njih, pokušavaju obuzdati Ratka. Kad se vrata oslobode od konobara, sestre grabe priliku i nasrnu na vrata, počnu lupati na njih kako bi ih srušile.

Mirjana i Vlasta ostaju podalje.

Mirjana: Pobogu, kakvo je ovo ludilo?

8.

VLASTA, NEVEN

Vlasta prilazi zahodu s druge strane, dok svi ostali pokušavaju probiti vrata. Svi ostali - medicinske sestre i konobari, ostaju na vratima u sukobu, u pozadini, ali utišani, kao da je Vlasta ostavila taj rat iza sebe.

Gospodin Leary je bez svijesti. Neven izgleda iscrpljeno, sjedi na podu, kupa se u znoju.

Vlasta: Ako te se sestre dokopaju, raščetvorit će te.

Neven: Ne znam kako nisu već.

Vlasta: Nikome nije palo na pamet probat' na prozor.

Neven: Čini se da im je draže srušit' vrata.

Vlasta: Da svi znaju kol'ko su bijesne. Laka rješenja ne dolaze u obzir.

Neven: Razumljivo. Ja bih isto napravio.

Vlasta: Zar bi? Ja nisam tako sigurna. Kako je on?

Neven: Ne izgleda dobro, al' ne znam što mu je. Čim je ušao, samo je malaksao. Ja sam ga samo stavio da sjedi.

Vlasta: Obojica bi trebali u bolnicu. Barem na pregled.

Neven: Otići ćemo. Kad sruše vrata. Skoro će.

Vlasta: Tebe će odvuć' negdje drugdje.

Neven: Zaslužujem svako mjesto koje me čeka.

Vlasta opet pjevuši svoju melodiju, zamišljeno. Odjednom prestane.

Vlasta: Ja bih htjela da ideš sa mnom kući.

Neven: Kakvoj kući?

Vlasta: Znam da su izbili svako sjećanje iz tebe, što je možda i bolje, tko će znati, al' ja sam ipak par godina starija od tebe i pamtim šta si ti zaboravio.

Neven: Ja mislim da si me zamijenila za...

Vlasta: Nisam. Nisam. Tvoja majka nije moja majka, nit' je moja majka tvoja majka. Al' je moj otac i tvoj otac. Tog se sjećam. Sjećam se da naše majke nisu ista osoba, al' su isto tako i

mogle bit'. Nije baš bilo neke razlike. Moja mater bi uzela ono gumeno crijevo iz tuša i mlatila nas po leđima dok ne bi ispuzali iz kuće. I tvoja mater je to radila. Slučajno. Nisu to preuzele jedna od druge, bilo im je prirodno. Ono što su radili, bilo im je prirodno. Sjećaš se?

Neven se sjeća.

Vlasta: Stari nam je i umro prirodnom smrću. Pao je u potok i utopio se, jer je bio prepijan da ustane.

Neven: Kako je to...

Vlasta: To je vrlo prirodna smrt za njegovu sortu. Bio bi opći šok da je umro u krevetu.

Neven: Gdje ti je mama?

Vlasta: U domu. Milo za drago. Tvoja?

Neven: U bolnici.

Vlasta: Jel' na samrti?

Neven: Kako možeš...

Vlasta: Ako imaš potrebu plakat' nad njima, plači, al' nemoj mislit' da bi se ikome od njih orosile oči za tobom.

Neven: Ne bi. Znam da ne bi.

Vlasta: Znači, sjećaš se.

Prepoznaju se. Sad znaju tko su.

Vlasta: Vodim te kući. Da upoznaš moju obitelj.

Neven: Kakvoj kući kad ideš u Irsku?

Vlasta: (gleda u onesviještenog Irca) Jel' idem?

Neven: Nisam to ja napravio, kunem se.

Vlasta: Zvali su policiju.

Neven: Možda im Irac kaže da nije do mene.

Vlasta: Vjerojatno hoće.

Neven: Skoro će probit' vrata.

Vlasta: Da.

Vlasta pjevuši melodiju opet i opet je ne dovrši.

Vlasta: Jel' se sjećaš?

Neven: Ne.

Vlasta: Pokušaj.

Vrata su probijena. Svi posežu za Nevenom, Vlasta mu pruža ruku, pokušava ga zadržati da ga ne odnesu, pjevuši mu melodiju.

Vlasta: A sad? Jel' se sjećaš?

Neven: Ne.

Rulja je zgrabila Nevena i odvlači ga, ona ostaje, i dalje ga pokušavajući dohvatiti.

Vlasta: Sjeti se! Da možemo, napokon, kući.

Iza njega ostaje samo Bolest, Vlasta je gleda sa strepnjom, potom zapali skrivenu cigaretu. Gleda kako dolaze busevi, još jedan, drugi, treći...

Pronađeno i opet izgubljeno

Mirna, mlada medicinska sestra, 19 godina

Matija, Mirnin brat, kasne dvadesete

Katarina, Mirnina kolegica, rane dvadesete

Putnice u busu, od kojih su mlađe djevojke Katarinina klika

Vozač

Vlasta

Vida

1.

MIRNA, MATIJA

Smjenjuju se siva i zelena svjetlost, kao da vozilo prolazi kroz šumski predio. Istodobno je silovito i klaustrofobično, jer nema bijega od toga, a s druge strane je utješno jer je bilo kakva svjetlost bolja od mraka.

Kao mala crna figura u svjetlosti pojavi se Mirna. Bolest je pokušava opsjesti, no ona joj se za sada odupire. Matija joj je odmah za petama.

Mirna: Kako je to uopće moguće?

Matija slegne ramenima.

Matija: Tako su rekli u bolnici.

Mirna: Al' još nije zabilježen niti jedan slučaj.

Matija: To ne znači da ni'ko nije bio bolestan. A možda je on prvi slučaj.

Mirna: Al' tata ne ide nikud iz kuće.

Matija: Možda si mu ti donijela?

Mirna: Zašto ja?

Matija: Pa ti radiš u bolnici.

Mirna ne zna što bi rekla na to.

Matija: 'Ajd', odvest ću te di trebaš bit.

Mirna: A di je to?

Matija: Kakvo je to pitanje? Kući, naravno. Ne mo'š tako, Mirna, kol'ko smo ti puta rekli. Starci su metuzalemi, šta ti očekuješ, da oni rade? Raspadaju se po šavovima.

Mirna: Ne očekujem...

Matija: (prekida) I da nas ostaviš sad u ovim sranjima...

Mirna: Nisam ja za to kriva.

Matija: I sad s ovom bolesti, šta da se nešto dogodi? Da ne'ko umre?

Mirna: Bilo bi lakše kad bi još ne'ko našao posao.

Matija: Misliš ja?

Mirna neće ništa reći.

Matija: Zar si stvarno tol'ko sebična?

Mirna: Ja dam šta mogu.

Matija: A mi ne? Misliš da je meni lako šta se sve samo raspalo, a trebalo je bit' bolje od života?

Mirna: Imaju i druge opcije, mogli bi...

Matija: Previše ti fantaziraš, kao da ne vidiš kako stvari stoje. Moramo to sve nekako riješit'.

Mirna: Jednina umjesto množine.

Matija: Šta?

Mirna: Ja moram.

Matija: (podrugljivo) Sveta Mirno, majko božja, moli za nas. Tebi se utječemo. Smiluj nam se i plati nam račune. Da si bar smiješna jer pričaš viceve, al' ne, smiješna si jer pričaš gluposti.

Mirna: Ako hoćeš vic, mogu ti ispričat jedan.

Matija ništa ne kaže, pa Mirna nastavi.

Mirna: Kol'ko računa stane u jednu plaću?

Matija je pogleda šutke. Mirni drhti glas.

Mirna: Ako je struja 270 kuna mjesečno, voda 150 kuna, pričuva 130, smeće 63 kune, grijanje 600, televizija 80, internet 150, mobiteli 250, lijekovi 186, cigarete 720, kredit 1100 kuna, hrana oko dvije, kol'ko ih stane?

Matija slegne ramenima.

Mirna: Ne stanu. Previše ih je.

Matija: Nije baš neki vic.

Mirna: Nije ni meni previše smiješan.

Matija šuti, razmišlja. Mirna udahne, pokušava ne uznemiriti vodu.

Mirna: Razmišljala sam. Možemo samo... Ili prestat slati Robertu pare u Zagreb...

Matija: Ej.

Mirna: To je mamina penzija i tatina invalidnina. Da time pokrivamo račune i hranu, mogli bi sve izbit'...

Matija: Ej. Mi ćemo se snać', Robo mora izgurat' svoje.

Mirna: Ima 17 godina, da ga je koji klub htio, već bi ga uzeo.

Matija: Zaveži, Mirna.

Mirna: Dajemo Robertu, a Tajana je srušila rekord, a nitko je ne pita šta će s tim.

Matija: Kakav rekord, šta pričaš?

Mirna: Prije mjesec dana, kadetski rekord.

Matija: To nije bilo ništa službeno.

Mirna: Ipak se dogodilo, a ni'ko nije htio ni čut'!

Matija: Zato što je beskorisno, šta može dobit' ženska koja trči, koga boli kurac za to!

Mirna: Zbilja je dobra, samo joj treba dobar trener...

Matija: Ne možemo se bakćat' s oboje, a Robo je naša nada.

Mirna: Vi se samo nadate da ćete živjeti od njegovih para.

Matija poludi, ne može se suzdržati, već je mlatne rukom po potiljku. Gesta je više ponižavajuća nego što je bolna. Mirna stisne zube i lupi šakom od bijesa. Ali mora nastaviti.

Mirna: Ja idem u Irsku...

Matija se počne sarkastično hihotati.

Mirna: Mjesečno bi' imala tri puta više nego što imam sad.

Matija nastavlja s lažnim smijehom.

Mirna: Mogla bi platit' sve dugove, mogla bi platit' račune... Sve je posloženo, sve je moguće...

Matija: Mogla bi otić' i ne bi te više vidjeli. Zbilja bi mi falila, seko.

Mirna napeto gleda u Matiju kao da joj je prekipjelo. Odjednom, Mirna se silovito baci na pod i otkotrlja. Matija je pokušava dohvatiti, no Mirna je već izvan njegova dosega, u divljačkom trku.

2.

MIRNA, VOZAČ, VIDA, VLASTA, PUTNICE

Žene i djevojke stoje, pušeći. Sjedeća mjesta, sva usmjerena u jednom smjeru, u dva reda po dva sjedala.

Vozač dolazi naprijed. Stavlja ploču s natpisom Ivory Hospitals. Sjeda na mjesto i čeka da se putnice ukrcaju. Gleda ih, no one i dalje puše.

Vozač: No?

Putnica: (nastavlja pušiti s ostatkom grupe) Šta no? Ti si kasnio 15 minuta, a sad bi da se žurimo.

Dok putnice jedna po jedna odbacuju cigaretu i lagano se ukrcajavu u bus, za to vrijeme Mirna trči oko scene, iz širih krugova u užu, trči sve brže i brže, kao privučena centrifugalnom silom da bi se odjednom zaustavila pred vozačem koji reagira urlikom, a i sve ostale putnice su uzdrmane kao da je bus zakočio.

Vozač gleda Mirnu, ona i dalje stoji zajapurena pred njim, kao mačka ulovljena pred automobilom.

Vozač: Mala, jes' ti popizdila?

Mirna: Ispričavam se...

Vozač uzme popis na kojem se nalaze imena putnica.

Vozač: 'Ko si?

Mirna: Mirna Ladić.

Vozač: Jesi. (otrese se na nju) 'Ajd', idi, sjedi.

Mirna sjedne. Sve žubori u tihom razgovoru. Mirna pokušava doći k sebi, oznojena je od trčanja, skida slojeve odjeće sa sebe.

U njezinoj blizini sjede i Vida i Vlasta. Obje izgledaju izmoždeno, kao da ne pripadaju ostalim putnicama, ne razgovaraju ni sa kim, osim s Mirnom.

Siva i zelena svjetlost opet zakriljuje cijelu scenu na trenutke, svi pate od njezine siline, pokrivaju oči, ali prolazi već za trenutak.

Mirna vadi stvari iz ruksaka, među ostalim i knjigu iz engleskog. I dalje uznemirena pokušava se namjestiti kako bi učila, no knjiga joj padne na pod. Vida se sagne i doda joj knjigu.

Mirna: Hvala Vam...

Vida: Pametno, uzeti knjigu sa sobom.

Mirna: Udžbenik je. Iz engleskog, nije baš za kratiti vrijeme.

Vida: I to je bolje nego gledati van. Samo se smjenjuje tamnozeleno i sivo. Zeleno, pa sivo. Uglavnom sivo.

Mirna: Jel' tako izgleda i Irska?

Vida: Zelenije i sivlje, mislim.

Mirna ne zna što bi rekla, pa otvori udžbenik.

3.

MIRNA, KATARINA, (SVI OSTALI PRISUTNI NA SCENI)

Mirna se zadubi u knjigu. Do nje se premješta Katarina.

Katarina je jedva koju godinu starija od nje, ali izgleda zrelije, dok Mirna djeluje kao da je tek upisala srednju, Katarina je odjevena i našminkana kao zrela žena.

Katarina: Pazi da nosom ne obrišeš šta si pisala, sav trud će ti bit' džaba.

Mirna je zatečena.

Katarina: Šalila sam se, kozo, ne moraš me tako gledat'...

Katarina uzima cigaretu koju je zatakнула za uho i stavlja je u usta. Mirni izleti.

Mirna: Ne možeš tu pušit'.

Katarina: Misliš da ćemo stat' uskoro?

Mirna: Sumnjam.

Katarina prebaci cigaretu u ruku, prelazi prstima po njoj.

Katarina: Jebem im majku, nemaju milosti. Kakva ti je to knjižurina?

Mirna: Engleski.

Katarina: Bogme, ti se stvarno spremaš.

Mirna: Tražit će nas engleski.

Katarina: Ako odemo za prave.

Mirni nije jasno.

Katarina: Nego, ti radiš na kirurgiji?

Mirna potvrdi.

Katarina: Kad odeš, pretpostavljam da će raspisivat' natječaj.

Mirna: Valjda 'oće.

Katarina: Sigurno 'oće. Jel' postoji šansa da me onda preporučiš tamo?

Mirna: Pa šta ne ideš u Irsku?

Katarina: Neću, ako se u međuvremenu udam.

Mirna joj gleda u ruku, vidi srebrni prsten na prstenjaku, dok dlanovima valja cigaretu.

Katarina: Onda, jel' bi me preporučila?

Mirna razmišlja, svijet prolijeće pored nje. Siv je i tamno zelen, i Mirni je muka već od toga.

Vida i Vlasta je promatraju napeto, čekaju njezinu odluku. Katarina je dobro protumačila njezinu šutnju.

Katarina: Znači, osta'ćeš malo ljubomorno govno kakvo si bila cijelu srednju? Bajdvej, tražio te buraz.

Mirna je sad agitirana.

Katarina: Reko je da ti starci ne daju da odeš u Irsku. Reko je da bi te odvuk'o za tu masnu kosu da te zatek'o tamo.

Mirna: Sva sreća pa smo se mimoišli.

Katarina: Sva sreća da ja imam njegov broj, da mu javim di si.

Mirna: Javi. Ionako će bit prekasno. Ja ću već pos'o dobit.

Katarina: Bi'će tebi prekasno za štošta ne naučiš li di ti je mjesto.

Mirna: Samo nek' moje mjesto ne bude di i tvoje.

Katarina ustaje i premješta se natrag na svoje mjesto, među kliku svojih prijateljica.

4.

MIRNA, VLASTA, VIDA, (SVI OSTALI PRISUTNI NA SCENI)

Vlasta: Hrabrost da se pobrineš za sebe je prvo što ti roditelji izbiju u odgoju.

Mirna: Da, za tvoju zaštitu.

Vlasta: Da, za tvoju zaštitu jer ne znaš, jer nisi svjestan, jer nisi još vidio dovoljno da bi donosio zaključke dobre za sebe. A što kad jesi? Kako znaš da si prešla tu granicu gdje je tvoja hrabrost bitnija od njihovog odgoja?

Mirna: (razmišlja) Kad mi njihova zaštita postane teret.

Mirna osjeća teret svoje situacije na plećima, gotovo se guši time. Pokušava doći k sebi.

Mirna: Ne znam kako se vi nosite, ali ja sam umorna od ove Bolesti.

Vida: Neki bi ti rekli da si malo premlada da budeš umorna od bilo čega.

Mirna: Ali ne i vi. Jer znate da lijeka nema.
Vlasta: Svako desetljeće nosi svoju bolest, a nama trebaju dva kako bi se od nje oporavili.
Vida: Predah, samo to tražimo.
Mirna: (daje papirić Vlasti) Recite, znate li gdje se nalazi ova trgovina u Zagrebu?
Vlasta: Ne, na žalost ne znam.
Vida: (gleda papirić) Veličina 39?
Mirna: Moja sestra Tajana je trkačica. Jako dobra. Ali treba joj oprema.
Vlasta: Dugoprugašica?
Mirna: Ona sprint, ja sam bila dugoprugašica. Ne baš dobra. Ona je puno bolja. Mogla bi osvajati prvenstva. Nadam se da hoće.

Ponovno se svijet samo sastoji od svjetlosti.

Mirna: Imam četvero braće, a Tajana mi je jedina sestra.
Vida: Neće ti falit' kad odeš?

Mirna je slomljena.

Mirna: Falit će mi... Moja sestra.

Vida joj pruža ruku.

Mirna: Moja sestra...

Vlasta joj se također priključuje.

Mirna: Moje sestre...

Bolest ispunjava prostor, polako ih sve guta.

4.

MIRNA, VOZAČ, KATARINA, PUTNICE

Vozač: Pauza 10 minuta.

Putnice izlaze iz autobusa. Mirna s ostalima. Formiraju red za kavu i peciva, Mirna posljednja u redu. S leđa joj prilaze Katarina i njezina klika.

Katarina je povlači za kosu, i Mirna pada na pod. Nastaje komešanje u kojoj djevojke čupaju Mirnu za kosu, i odvlače je podalje, udaraju je. Nakon što vide da Mirna neće ustati, sve se brzo miču i odlaze. S njima nestaju sve ostale putnice.

Sve je sivo i zeleno.

Mirna ustaje i vidi da je sama, da nema nikoga.

Mirna ustaje na drhtave noge, potom krene polako, u krug, pa sve brže i odjednom opet se baca u trk, sve brže i brže.

Sivo i zeleno.

Mirna svojom brzinom raspršuje bolest oko sebe. Sve ostavlja iza sebe.

Napinje se, gubi zrak dok divljački bježi.

Nastavlja i ne prestaje.

Bolest je gotovo sva iščeznula.

Mirna usporava, dopušta mišićima da dođu k sebi, potom staje.

Teško diše, gleda oko sebe.

Mirna prilazi i pruža papirić s imenom trgovine.

Mirna: Zna li itko gdje je ova trgovina?

Mirna hoda uokolo, gledajući upitno.

Mirna: Za moju sestru je. Trebaju joj...

Mirna stoji umorna, na drhtavim nogama.

Mirna: Nadam se da će trčati brže od mene.

— Kraj —